

VOORKOM ONGELUKKEN, WERK VEILIG MET MACHINES

Checklist met praktische tips en handvatten

Het werken met machines en apparaten brengt risico's met zich mee. Medewerkers kunnen bijvoorbeeld snijwonden oplopen, bekneld raken of in contact komen met gevaarlijke stoffen. Ook kunnen onderdelen onverwacht in beweging komen of machines omvallen. Dit kan leiden tot (ernstige) ongevallen op de werkvloer.

Als werkgever is het belangrijk om inzicht te hebben in de risico's van de machines en installaties waarmee medewerkers werken. Voor medewerkers is het belangrijk om veilig te werken en alert te zijn op gevaarlijke situaties. In deze checklist vindt u aandachtspunten die helpen om veilig te werken met machines en apparaten.

Documentatie

Is er een EG-verklaring van overeenstemming?

Heeft het arbeidsmiddel een CE-markering?

Is er een onderhoudsboek of -kaart aanwezig?

Is er een gebruikersinstructie aanwezig?

Zijn er elektrische schema's aanwezig?

Hebben de medewerkers voldoende aantoonbare opleiding/instructie gehad om het arbeidsmiddel te kunnen bedienen?

Is er een keuringsrapport aanwezig?

Omgevingsinvloeden

Is er voldoende verlichting? (500 - 750 lux)

Is eventuele aanvullende verlichting correct uitgevoerd?

Is er voldoende werkruimte?

Is de werkvloer vrij van rommel en materiaal?

Is het werkklimaat goed (temperatuur, vocht, tocht)?

Is er inzicht in de geluidsblootstelling die voortkomt uit het gebruik van deze machine?

Zijn er voldoende maatregelen tegen geluidshinder?

Zijn er ergonomische aspecten in orde (niet te hoog, of te laag reiken, geen trillingen, etc.)?

Bediening & signalering

Zit er een hoofdschakelaar op het arbeidsmiddel?

Is de hoofdschakelaar vergrendelbaar?

Bevindt het bedieningspaneel zich buiten de gevarezone?

Zijn de schakelaars voorzien van de juiste kleuren en bestaat er geen onduidelijkheid over de werking van de schakelaars?

Zijn duidelijk en gemakkelijk waarneembare alarmsignalen aanwezig? (alleen noodzakelijk als de machine bediend kan worden vanaf een plaats waar de machine en de omgeving niet helemaal overzien kan worden.)

Zijn er duidelijk zichtbare noodstop-schakelaars aangebracht?

Zijn noodstop-schakelaars goed bereikbaar voor bedieners en omstanders?

Kan het arbeidsmiddel, nadat de noodstop is ingedrukt, alleen weer in gebruik worden genomen na het resetten van de noodstop-schakelaar en het gebruik van de aan/uit knop?

Zijn symbolen logisch en leesbaar? (geen symbolen maar pictogrammen.)

Worden start- en stopfuncties periodiek getest?

Worden noodstopfuncties periodiek getest?

Grijpt de noodstop in op het gehele arbeidsmiddel?

Wordt bij storing verhelpen, reiniging, omstellen, onderhoud of reparatie afdoende geborgd dat het arbeidsmiddel niet wordt herstart, terwijl zich personen in de gevarezone bevinden?

(Bijvoorbeeld door de schakelaar te vergrendelen.)

Is de gevarezone, wanneer het arbeidsmiddel in werking is, altijd gemakkelijk te verlaten?

(Mechanische) veiligheid

Zijn bewegende delen voldoende afgeschermd tegen (toevallige) aanrakingen?

Zijn scherpe machineonderdelen voldoende afgeschermd?

Zijn hete of koude onderdelen voldoende afgeschermd?

Staat de machine voldoende stabiel opgesteld?

Is het alleen mogelijk om met de machine te werken als de afscherming aanwezig is/de beveiliging werkt?

Is de aanwezige afscherming en beveiliging zo geplaatst dat onderhouds- en reparatiewerkzaamheden op veilige wijze kunnen worden uitgevoerd?

Is er voldoende afscherming tegen wegschietende machineonderdelen?

Is er voldoende afscherming tegen wegschietende productdelen?

Zijn er voldoende maatregelen tegen risico's bij emissie van: gas; damp; stof; vloeistof?

Zijn er bij werkzaamheden op de machine voldoende maatregelen tegen vallen van hoogte?

Is contact met elektriciteit uitgesloten?

Zijn gestapelde producten beveiligd tegen omvallen?

Is er voldoende bescherming tegen stoten en struikelen?

Is er voldoende bescherming tegen uitglijden?

Is er voldoende bescherming tegen opgesloten raken?

Zijn er voldoende maatregelen tegen mogelijke gevaren door onbedoelde bewegingen / door versnelling?

(Mechanische) veiligheid vervolg

Zijn er voldoende maatregelen tegen mogelijke gevaren door onbedoelde bewegingen/door botsing door vertraging?

Zijn er voldoende maatregelen tegen mogelijke gevaren door explosie (bv. drukvat)?

Zijn er voldoende maatregelen tegen mogelijke gevaren door straling?

Zijn er voldoende maatregelen tegen mogelijke gevaren door trillingen?

Zijn er voldoende maatregelen tegen mogelijke gevaren bij het wegvallen van de netspanning?

Pictogrammen

Zijn gevaarzones duidelijk aangegeven?

Zijn pictogrammen aanwezig waarop staat welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn vereist in de gevaarzone?

Zijn pictogrammen aanwezig die waarschuwen voor onverwachte gevaren?

Zijn pictogrammen aanwezig die aangeven welke handelingen verboden zijn?

Zijn de aanwezige pictogrammen duidelijk en leesbaar?

Meer weten?

[arboned.nl/rie](https://www.arboned.nl/rie)

ArboNed

Gezond ondernemen. Daar zijn wij voor.